

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibus, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm Septembris Et Octobris

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10262

De S. Heimerammo Ratisponensi episcopo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77413](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77413)

ecismo: Cuius oculi non caligauerunt, nec dentes damna pertulerunt, nec eius memoria lapsa est. Sepultus, quotidie nihilominus uiuit miraculis.

DE EODEM S. IOHANNE ABBATE, EX
GREGORIO TVRONENSI DE GLORIA
Confessorum Cap. 87.

RVIT in Tornodorenſi pago in parochia Lingonicenſi Septēbr. 22.
vir ſanctitate præcipuus Iohannes Abbas, iuxta ſui nominis etymologiam, diuina gratia præuentus. Denique fertur, quia cum monaſterium ædificare uellet, quod Reomaus nuncupatur, & fratres nimiam aquæ penuriam paterentur, reperit puteum immani profunditate altum, ubi peſſimus ſerpens baſiliſcus habitabat. Hic itaque diuina inuocatione perempto ſerpente, ac munito puteo, puteum potabilem fratribus reddidit: de qua aqua & nos, cum Lugdunum pergeremus, à fratribus illius monaſterij benignè ſuſcepti, cauſa miraculi hauſimus: cuius etiam hauſtu plurimi frigoretici curantur.

Baſiliſcum
precibus
necat.

Fertur & de præfato viro tale miraculum: Quidam fraticida pro enormitate criminis, ferreis circulis alligatus, præceptum habuit, ut ſeptem annis loca ſanctorum peragrando circuiret. Hic cum Romam veniſſet, reuelatione diuina comperit, non aliter ſe poſſe abſolui, niſi ad ſancti corporis reliquias Iohannis Reomaenſis Abbatis perueniret. Hic ergo paſſim luſtrando loca, tandem peruenit ad baſilicam, ubi haud longè à monaſterio ſacraſſimum corpus eius locatum eſt. Ibi que orationibus ac vigilijs incubans, vinculis omnibus abſolutus eſt. Vixit vir hic iuſtus & vir religioſus, ſicut legiſlator Moyses, centum viginti annis, cuius nec oculus caligauit, nec dens motus eſt. Fuit autem inſtitutor viri memorabilis, de quo in ſuo loco narrabimus.

Nota pœnã
fratricidæ.

Grãdis ætas
beati viri.
Deut. 34.

VITA SANCTI HEIMERAMMI VEL EMERAMMI, RATISPONENSIS EPISCOPI ET MARTYRIS, ab Cyrino æquè Ratiſponenſi Episcopo ante multa ſecula conſcripta.

Stylum F. Laurentius Surius paſſim nonnihil mutauit, paucis omiſſis, quæ deprauatè ſcripta, intelligi non potuère.

REGNANTE in perpetuum Domino noſtro Ieſu Chriſto, qui ſanguine ſuo ſeruos ſuos liberare dignatus eſt, & eius paſſione longè lateq; per mundum fama diulgata, etiam Europæ non modica pars Chriſtianismi religione inſignita floruit, & tot Occidentis populi, Angli, Britanni, Hyberni, Galli, Alemani, Germaniæ pars, paulatim miris modis in Dei conſeſſione & laude cõſtanter excreuere: Gotthia etiam, & Hispania, & Aquitania cum habitatoribus ſuis, reiecta idololatria, vnicum Dei filium colere cõperunt. In cuius quidem Aquitaniæ partibus Piſtauuium vrbs antiqua ſita eſt, ex qua ortus eſt puer Heimeramus: qui in ipſa puerili ætate cõcepit mundum deſpicere, & gloriam eius ceu quiſquiliæ calcare, atq; ad ſacrum liberalium literarum ſtudium ſeſe applicare, ita ut, ſuperno iudice agente, ad ſummum Episcopatus honorem peruenerit.

22. Septēbr. & Cap. 1.

S. Heimerã
mi patria.
Pietas ad
huc pueri.

Fit Episcopus.
Cap. 2.

Erat autem ſtatura procerus, forma decorus, vultu ſyncerus, eleemoſynis præſtandis præcipuus, ieiunijs valdè addiſtus, caſtitate & continẽtia præclarus, ſermone

Hh 4 facu-

- Virtutes & dotes eius.** facundus, ad eradicanda vitia sagax, ad irriganda & conferenda subditorum pectora solers. Eius ex ore, perindè vt aqua fluminis in imas conualles profuētēs, psalmodia perpetuò erumpebat, donèc pro more psalterium omne deprompsisset. Atq; etiam subditorum, vt diximus, animos caelesti imbre irrigare non cessabat, ita vt nullum penè ocium daret ori suo. Pes erat claudus, oculus caeco: recreator pauperum, pater pupillarum, defensor viduarum, gementium consolator. Porro Dominicas pascendi oues tanta eius pectori cura inerat, vt per vrbes Gallorum & pagos, vicos quoquè & fidelium domos, huc illucq; discurrens praedicando, sapientibus eructaret arcana, imbecillis lac offerret. Quod autem ore docebat, exemplis suis confirmabat, ita vt a cunctis diligeretur. Confluebant ad eum regni Gallorum nobiles, ignobiles, locupletes & inopes: quibus ferè omnibus pro illorum necessitate abundanter largiri non recusabat, alijs indumenta, alijs alimenta, plerisq; ornamenta, quibus indigere videbantur, vultu iucundissimo impertiens: magis tamen in eam curam intētus, vt intrinsicis animos omnium ornaret & aedificaret.
- Cap. 3.** Cumq; vir prudētissimus tot bonis floreret, peruenit ad eum fama, in quibusdam Europæ partibus, Pannoniæ populum prorsus excaecatum, & à luce veritatis, quæ Christus est, auersum, idolis inseruire. Ea re seruus Dei valde contristatus, secum cogitare cepit, vt ad eam gentem proficiscens, Christum illic praedicaret. Relicta igitur domo & immensis facultatibus, nobilibusq; parentibus & cognatis, in sede iam dictæ ciuitatis alium constituit Episcopum, & instar Abrahami patriarchæ, exiit è terra & cognatione sua. Adiunctisq; sibi aliquot pro suo arbitratu comitibus, transmissa amne Ligeri, per Gallias spargendo fidei semina carpebat iter, donèc ad Germaniæ fines & Rheni fluuenta perueniens, in Germaniam ingressus est. Cùm autem eius gentis linguam nesciret, per interpretem religiosum presbyterum Vitalem, cum Auditorum profectu multa preclara illic verbi semina iactauit. Erat enim sermo eius in audiētium pectoribus quasi imber temporaneus, verno rore arida infundens arua: ex cuius infusione reuiuiscunt segetum radices, & genus omne herbarum virefcit, ita vt tellus tanquam à mortis quodam excitata somno, ad pristinam sui decoris reuocetur amoenitatem.
- Cap. 4.** Hac autem solitudine iter agens, ad Austrum se vertit, & ad Danubium Baioariosq; peruenit, urbemq; Ratisponensem ingressus est, sectis extructam lapidibus, & eius gentis metropolim, quam per id tempus dux gentis Baioariorum, vir alacer, Theodo regebat. In eam ergo ciuitatem ingressus beatus vir, & Theodoni principi oblatus, animi sui arcanum consilium ei aperuit, dicens se constituisse, diuina subnixum ope, ad robustam Auarorum gentem in Pannoniam proficisci, ibique vel pro Christo mortem oppetere, vel illo protegente in pace vitam finire. Sed cùm ea tempestate inter Auaros siue Hunnos & Bauaros orta esset discordia, ita vt apud Anisum fluuium vastantium manibus depopulata & penè deserræ vrbes viderentur, bestiarumq; illic domicilia aucta essent, quòd humana fragilitas vltro citroq; commeari formidaret: nam etsi iureiurando obstrictus quis esset, insidiæ tamen potius structæ timerentur, quàm exhibita humanitas: dux Theodo ait non sibi conuenire cum Auaris, atque ea causa ferre se non posse, vt eò proficiscatur: rogabat verò, vt tantus & talis Deo notus antistes apud ipsum & ipsius gentem remaneret. Nam posteaquàm saluberrimas eius institutiones percepisset, aiebat se consentire non debere, vt indè recederet. Offerebat etiam illi sereno vultu possessiones, orabatq; vt ipforum esset pontifex: aut saltem pro humilitatis studio, eius prouinciæ monasterijs Abbas præesset.
- Cap. 5.** Respondit autè Christi seruus, se ea causa à Gallorum finibus egressum esse, vt gentes Hunnorum, quæ ignorant Deum cæli, hoc est, Christum crucifixum, conuertere studeret. At quando nunc, inquit, experior coeptum iter mihi prosequi nò licere, supplicanti tibi assentior. Erat sanè regio illa egregia, nemoribus locuples, vini ferax, ferro abundans, auro, argento & purpura affluens, viros habens statura proceros & robustos, humanitate & beneuolentia conspicuos. Erat eius humus fertilis, iumentis & pecoribus abundans, ita vt ipsa terræ superficies, mellis & apium copia cooperta videretur. Piscosi illic amnes & stagna, perspicui fontes & riui, nec salis inopia. Ipsa vrbs inexpugnabilis videbatur, quadris extructa lapidibus, sublimes habès turrets, abundas puteis: ad cuius partem septentrionalem Danubius suo impetu contra Orientem contēdit. Montes illic pascuis opportuni, herbis copiosi. Syluæ abundat feris, ceruis, bubalis,

Optimū do
cēdi genus.

Proficisci-
tur in Pan-
noniam.
Gen. 12.

Prædicat in
Germania
per inter-
pretem.

Theodo Ba-
uariz Dux.

Theodo
Dux non fi-
nit, vt eat in
Pannoniā.

Amcenus
ficus Rati-
sponæ.

bubalis, capreis, ibicibus, & omne genus bestijs. Sed eius habitatores neophyti, per id tempus idololatriam necdum radicatus extirpauerant, & patres filijs suis calicem Christi & demonum promiscue offerebant. Quæ res permouit sanctum antistitem, vt idololatriam illam funditus eradicare constitueret: & cum iam terræ eius populis fidei semina comendasset, frumentum doctrinæ multiplicatum in horreis conderet, atq; ad extremum ijs locis gloriosa posset morte occumbere, vt regio, in qua morabatur, ad certaminis sufficeret campum.

Buari ad-
huc neo-
phyti.

Hæc secum versans, triennio per eius principis vrbes, pagos, vicos & fidelium domos cursitans, instantissima cura, in aliorum pectoribus spargebat fidei semina, ex alijs prudenti sermone vitia radicatus excindebat. Aduersum mites humilis erat: contra potentes superbia tumidos erectus, leonem præ se ferebat. Quicquid autem, exceptis corporis in dumentis, à fidelibus ipsi esset oblatum, id cum gratiarum actione pauperibus distribuebat. Cumque in his diu versaretur, & in omnes penè eius regionis latebras doctrinæ suæ lucem inuexisset, vir sanctissimus per spiritum sanctum præuidens finem vitæ suæ iam appropinquare, & præpotentem Deum, ab omni labore absolutum ipsum sempiterna beatitudine remunerare velle, ceu intrepidus & robustus athleta, in certaminis campo clypeo inuisibili munitus, suæ vocationis sacræque remunerationis expectabat diem: & nihilominus certis temporibus die noctuque, in antiquum hostem orationis tela contento brachio vibrare non cessabat. Porro autem à cunctis habitatoribus copiam petere cœpit, orationis studio Romam vt sibi petere liceret. Erat enim ei erga viros & scæminas imitatione digna cõsuetudo, vt eorum ex intimis animi recessibus accuratè curam ageret: ita, vt pro viribus singulatim eorum doctrina salutari irrigaret pectora, & vbi communis non sufficeret diligentia, priuatum & secretò eos admoneret: ita vt penè nullus exceptus videretur, in cuius pectore vel scintillam diuinam non accendisset.

Cap. 6.
Triennio
studioissi-
mè exequi-
tur pastoris
mun' apud
Bauaros.

Per id tempus filia illustris Theodoni Ducis filia Ora vel Vra, libidine & diaboli incitamentis victa, è Sigibaldo cuiusdam iudicis filio prolem concepit. Ambo verò magno animi dolore ob facinus perpetratum affecti, cum iam res diutius celari non posset, communicato inter se consilio, sanctissimi Heimerammi Episcopi pedibus aduoluntur: fatentur se in stupro depræhensos, nec vlla ratione posse deuitare supplicia, nisi per ipsum supernus iudex lapsis manum porrigeret. Plus enim, vt solent peccatis implicati, præfentes extimescebant pœnas, quam æternos gehennæ cruciatus. Audiens vir sanctus, miseratur eorum vicem: at tamen acriter reprehendit eos, quòd tantum in se flagitium admiserint: ait animæ damnationem potius eos debere pertimescere, quam supplicia temporaria: indictaque eis satisfactione, nolens eis humanitatis & pietatis negare subsidia, secretò eis mandat, vt in ipsum illud crimen conferant, quò sic facilius possint euadere pœnas. Nouerat enim venerandus pontifex, si crimen illud publicatum esset, nullo pacto à patre puellæ se illis veniam impetraturum. Itaque crimen alienum sibi imputari voluit, vt pœnam, quam reformidabant, ab illis auerteret.

Cap. 7.
Ora princi-
pis Theodo-
nis filia à
quodâ vio-
latur.

Vir sanctus
vult sibi il-
lud facinus
imputari.

Porro à principe impetrata ad Urbem proficiscendi facultate, salutatis omnibus, mox iter ingressus est. Eo verò discedente, magnus apud omnes eius ciuitatis luctus ortus est, tam diuites, quam pauperes, quòd tanto pontifice orbarentur. Habuit autem in comitatu suo nonnullos è clero. Vt verò lectori fides fiat, etiam prophetiæ spiritu virum sanctissimum haudquaquam caruisse, quid ille de se prædixerit, huc adscribam, multis eius alijs propheticis prædictionibus omisis: Cum ab vrbe Ratisponensi exiret, Vuolfflerum religiosum presbyterum ad se accersit, ei que secretò dixit: Attende, dilectissime frater, quæ dicturus sum, nec me viuente ea cuiquam reueles. Vbi diuersis cruciamenti ob scelus cuiusdam vitæ me finiuisse audieris, omnibus in sacris constitutis Ordinibus, denunciare studeas, nè quisquam eorum à rectè viuendi proposito discedat, nec me huius criminis reu existimet, atq; ita tanquam meo prouocatus exemplo, è suo statu decedat. Doctoris enim reprehensionè libèter sublatam volumus, & quanuis ille nulli crimini affinis sit, tamen exemplis scèdantium atq; obreclatium, animas in peccato fouet, cum se à prauorum exemplis minimè abscondit. Liquet ex his, prophetiæ spiritum eum habuisse, quemadmodum etiam is, quem diximus, religiosus presbyter post gloriam remunerationis beati pontificis, ad cunctos, quos inuenire potuit sacris ordinibus initiatos, hoc se secretum pertulisse testatus est, eum ab hoc crimine, cuius causa casus est, prorsus immunem fuisse. Deindè venerabilis

Cap. 8.

Predicit cæ-
dem suam.

Episco-

Magnet in
certo loco
vir Dei ex-
pectas mar-
tyrij coro-
nam.

Episcopus, vt erat pollicitus, simulat se ad beatorum Apostolorum limina proficisci; sed minimè ignorans, quid ipsi esset euenturum, cum iam trium dierum iter confecisset, & ad optatum martyrij locum peruenisset, ab eo se mouere noluit. Erat illic fons, perspicuas emanans aquas, vbi concupiti certaminis campum sibi delegit. Interim præ se fert quippiam à se expectari, discipulis eius admirantibus, cuius rei cura in pontificis pectore inesset.

Cap. 9.

Theodo-
princeps
vult sua ma-
nifesta in-
terficere.
Ea exhaere-
dat & pro-
scribit.

Postquam autem Ducis Theodonis filia in stupro iam apertè deprehensa fuit, & patris præsentaretur obtutibus, atque coram adstantibus inquisitum ab ea est, quis rem tam nefariam perpetrare, & tanti viri filiam violare ausus esset, illa exterrita & nimio pauore perculsa, Episcopi cõmixtione id factum ait. Tum pater eius, temporali gloria indomitus, vehementissima accessus ira, vix à suis teneri potuit, nè proprias in eam manus mitteret, suamque sobolem suo ense iugularet. Sed cum id cerneret sibi non permitti, filiam rebus & facultatibus omnibus priuatam, in Italiam exulatum ire iussit, in qua damnatione illa usq; ad obitum permansit. Erat autem ei germanus, Lantbertus nomine, qui sororis suæ cernens ignominiam, nimio furore percitus, in suam perniciem comites sibi adiungens, vt animi sui nequissimam expleret voluntatem, velocissimo cursu post venerabilem Dei seruum iter explicare conatus est, donè ad pagum Helfendorffum peruénit, in quo beatus Episcopus animam suam Deo per martyrium offerre decreuerat. Stans vero miles Christi in certaminis campo corde

Nota Ter-
tia preces.

intrepidus, diei illius (vt Author loquitur) hymnificabat Tertiam. In ea domo clypeus parieti infixus erat, ad quem suspensis patrocinijs, accensa lucerna, studiosissimam cum suis ad Dominum fundebat orationem. Audientes verò socij Deo deuotissimi Episcopi currentium impetum, & magnos equorum strepitus, clypeorumq; commotionem, cum nescirent, quid ea sibi vellent, vnus ex eis ad aditum domus accurrit, cernensq; eam multitudinem proteruis animis intrà domus septa ingredi, magna voce coram socijs id beato magistro & Episcopo indicauit. At vir sanctus illorum volens confirmare animos, ita ait: Isti, qui huc venerunt, non in nostri cõdemnationem huc venere, sed per illos mihi remuneratio præparatur.

Cap. 10.

Lantbertus
princeps in-
fuitat S. Epi-
scopo.

Vt autem comperit Lantbertus Ducis filius, a desse illic venerabilem Episcopum, desiliit ab equo. Erat enim in medio vestibulo petra posita, in quam, vt solent equum ascendentes, & ab eo descendentes, sese transferens, virgæ innixus, Episcopum ad se iubet adduci, adductumque, seculari fastu elatus, ex oblatæ rei occasione ita compellat: Salue Episcope, affinis noster. At sanctus Episcopus Deum testem adhibens, ait se ex carnali commercio nullum nosse affinem. Sed princeps eius verba cõtemnens, multis eum affecit iniurijs, multaque conuicia in conspectu adstantium illi in faciem dixit, creberrimeque illi exprobrauit, quòd tam honorificè tam longo tempore in Ducis dirione habitus, tanta contumelia eum affecisset, & tanti viri summiq; principis filiam pessimo ad alios exemplo constuprasset. Contrà autem sanctissimus vir Dei, hilari vultu, modestis & sedatis sermonibus excusabat sese, dicebatque: Romam me iturum promisi, vt supplex inuisam Petri Apostolorum principis limina, cuius Ecclesia Euangelica auctoritate fundata esse dinoscitur, cuius sub mundi thalamo censorem a desse dubium non est, qui Deo authore, Petri successit in honorem: Apostolicus vir & sanctissimus tenet primatum in sacris constitutus Ordinibus. Mitte ergò quem vis, prudentem aliquem virum, vt mecum præsentetur in conspectu tanti pontificis hac de re me accusaturus, vt illic Canonicam excipiam sententiam, nè huius criminis reus existimer. Quod equidem charitate permotus tibi cõsulo, tametsi non ignoro te mihi non obtemperaturum: non quòd timeam cruciatus tuos, sed quòd doleat mihi tui cõdemnatio, cum certum sit, te animæ tuæ magnam perniciem & detrimentum afferre.

Cap. 11.

Zacha. 13.
Matth. 26.

At contumax tyrannus, veritatis verbis colla supponere detrectas, mentis lumine orbarus, clausis oculis cordis, arreptum baculum, cui incumbere, nihil reformidans, in tanti pontificis pectus adegit, moxq; suis præcepit, vt in eum manus iniicerent. Id eius Clerici conspicati, immenso correpti timore, in ædiu latebras sese abdiderunt, vt in eos etiã quadraret illud, quod de Christo iam olim propheta prædixerat: Percutiam pastorem, & dispergentur oues gregis. Milites verò non pauci acriter in S. Episcopum manus iniicientes, vt furentis domini animum mitigarent, eius iussu spoliatum chlamyde & stola, in hospitis horreum, vbi condebantur frumenta, abduxerunt, ibique ad scalam funibus alligarunt. Tum ille attentissimè Dominum orans, Domine Iesu

Iesu Christe, inquit, qui manus ad Crucem extendisti, & tuo me sanguine redemisti: tibi ingentes gratias ago, quod me ex tot regionibus ad hunc locum deducere dignatus es, & ab hoc crimine alienum, pro tui amore me vis sanguinem profundere. Eo sic orate, quinque electi sunt, qui eius membra amputarent. E quibus duo tremefacti, pallida facie, ab imo pectore isthac verba proferebant: Domine Iesu Christe, de nostris manibus huius sanguinem non requiras. Tu enim scis non sponte, sed imperio coactos nos facere id, quod facturi sumus. Audiens hoc vir sanctissimus, ait ad Dominum: Domine, da tu illis secundum corda illorum. At reliqui tres carnifices pectoris sui impietatem a pertis indicijs declarabant, ita dicentes: Quidni crudeliter eum attrahemus, qui impudenter libidinem suam in tanti principis filia expleuit, ita ut ille omnibus exemplum statuatur, ex eoque discant omnes, si quis praeter fas in foemina manus iniiciat, illi manus amputari debere? His dictis, digitos eius articulatim praeciderunt. Deinde furentis principis virgite imperio, oculos radicitus euulserunt, nares amputarunt & aures. In ijs vero cruciamentis, sanctus Dei martyr instar fontis perspicui manans, non intermisit cursum suum, hymnos & psalmos offerens Deo. Factus est enim in tam immani agone ex superna virtute robustus, ut ne gemitus quidem vllus ab eo ad adstantium aures perferretur: sed hilari vultu synceraque mente Deo, ut diximus, indefinenter preces funderet.

Oratio eius.

Immani-
mo suppli-
cij genere
sanctus Epi-
scopus affi-
citur.

Necdum vero tot poenis exatiati carnifices, pedes utrosque cum palnis, quarum iam digitos absciderant, detruncarunt, atque ipsa etiam verenda impudenter abstraxerunt. Interim pergebat sanctus martyr, licet exili iam voce, in laudibus Dei & psalmis Davidicis. Cernentes vero carnifices eum poenis afflictum, membris iam destitutum, ipsius linguae ministerio invidentes, eam ferro in os iniecto praeciderunt: atque ita corporis trunco relicto abierunt. Remansit autem in certaminis campo, sanguine suo inuolutus, victor triumphalis exultans. Postquam autem hostes abiere, e suis latibus ad venerabilem Christi martyrem Clerici cum vicinis mulieribus aduolarunt, a quibus vir sanctus pro sui refrigerio aquam petebat. Dixit autem ad eum Vitalis presbyter & interpretis eius, vir pius & religiosus, cuius antea meminimus: dixit vero non sine lachrymis, quas ab eius oculis exprimebant tanti sui magistri cruciatus: Quid vis refocillari, cum sis membris corporis destitutus? Meo quidem iudicio rectius tibi mortem optaris, quam tot affectus iniurijs, vitam producere velis. Cernens autem Dei martyr presbyteri sui animum secus affectum, quam expediret, collecto spiritu, abscissa lingua verba, ut potuit, explicans, ita ait ad eum: Non tibi in mentem venit, sapere me dixisse, neminem ad mortem festinare debere, sed potius optare ut differatur, ut possit pijs intercessionibus faciem Domini preoccupare, ut detur spatium infirmis ad agenda poenitentiam propter ea, quae humana infirmitas perpetravit? An vero pigritiae tuae molestum videret, cruciatum refrigerare pectus? Ecce nunc temporariae vitae hanc ego propono poenam, ut quoties potum ori tuo applicueris, mentis inops fias, nec tamen cuiquam noceas, sed inobedienciae exemplum de te praebes. Dixit hoc vir sanctissimus, & ut dixit, ita factum est.

Cap. 12.

Magna eius
Patientia.Loquitur
sua lingua.Praedicat
presbytero
poenam in-
obedienciae.

Is enim presbyter Vitalis in ea ciuitate, ad quam corpus martyris perlatum est, diu post magistri obitum vixit, & quandiu ieiunabat, magna de se praeclearae virtutis exempla praebat, ita ut penes nullus abiret dies, in quo Missarum solennia cum psalmodijs & hymnis non completeret, sequens vestigia magistri sui beati Heimerammi, & ardua virtutis itinera calcans, ut eum iam in caelis degere dubitari non possit: quippe qui etiam elemosynarum esset studiosus, & quod factis praestare non poterat, voluntate praestiterit, orationibus quoque & vigilijs non mediocriter intentus, charitate & hospitalitate insignis fuerit. At nihilo minus completum in eo fuit, quod vir sanctus praedixerat. Cum enim, peracto ieiunio, certis temporibus alimentum sumeret, cuiuscumque portionis genus ore percipisset, mox destitutus mente, a spiritu immundo arripiebatur: commutataque facie, cum immensis stridoribus huc illucque, discurrens per plateas ciuitatis, per terrae voragines, per dirupta petrarum loca, per sepulcra mortuorum, per diuersa locorum spatia, nefanda & turpia proferebat verba: nec tamen cuiquam nocebat. Aliquoties etiam per sublimes cursabat tures, nec tamen vllum sensit praecipitium.

Cap. 13.

Nota admi-
randu Dei
iudicium.

Porro beati antistitis truncatos artus eius loci incolae collegerunt, & in arbore, quam spinam albam vocant, condiderunt. Erat namque a medicis non paucis diuulgatum, si cuiusquam membra abscissa & humo operata essent, eius reliquum corpus nullius medici

Cap. 14.

Pfal. 54.

Truncata ei
membra tol-
luntur ab
ignotis,
mox dispa-
rentibus.

dici arte curari posse. Sed hoc fideles in exemplum & imitationem trahere non debent: potius verò propheticum illud sequi, ut iacent curam suam in Deum, & ipse eos enutriet. Eodem namq; die, non longo interiecto spatio, duo ignoti iidemq; pulcherrimi viri, publica via equitantes, è quibusdam aratoribus sciscitabantur, vbinàm sacra martyris membra condita essent. Quibus aratores post longas ambages tandem indicarunt, in quadã arbore esse reposita. Tum illi, cunctis cernentibus, ad eum locum se cõtulere, nec deinceps ab illis visi sunt. Tot verò huius rei testes sunt, quot eius loci habitatores. Itaq; admiratione affecti illi propter incognitos viros, & quòd ità ab eorum oculis euauissent, ad arborem contenderunt, sed ea, quæ illic abdiderant, sancti martyris membra neutrquam inuenerunt. Res profectò mira, & nostris temporibus valde stupèda: maximè quòd etiamnùm humanæ infirmitati incomperum est, à quibus ea sublata, quòve translata sint. Equidem quid de ijs sentiendum sit, ignorare me fateor, nisi quòd per diuinam dispensationem id datur intelligi, quibus sanctus martyr dignus esset laudibus, quando præfata & cruenta membra, adhuc illo viuente, per diuinam cognitionem ab eo loco assumpta, gloriosè & honorificè alicubi proculdubio condita sunt: tametsi, vt diximus, ad hominum notitiam necdùm peruenerunt. Fortassis autem id circò latent, quòd cum per suos actus capiti inuisibili, quod est Christus, ministrassent, proprijsq; calcatis voluptatibus, pauperibus inseruissent, atq; intrepidè pro Christo contumelijs affecta essent, cum illorum spes & caput esset Christus, ad ædificatione uiuentium nec sperantia in illum membra eo, quo par erat, honore afficerentur: atque id circò ab incognitis ablata viris, in cognitione capitis, id est, diuinitatis, non mediocri cum gloria condita sunt.

Cap. 15.

Vehitur san-
cti viri trun-
cus in pagu
Alchaim.

Postquam ea res habitantibus illic innotuit, magno timore correpti sunt: & quantulis parùm apertis oculis, at tamen beati viri cognoscebant sanctitatem. Porro viri, qui erant cum eo, gloria martyrij triumphantem ex certaminis campo, id est, ex area, quæ tum frumento preciosiore margaritis purgati tritici, id est, cruore conpersa iacebat: sublatum plaustro imposuerunt, reducentes eum certatim ad pagum publicum, quem *Alchaim* vocant, duodecimo ferè milliario indè distantè, vbi ecclesia beati Petri Apostoli constructa erat, in quam tantum virum & Dei martyrem inferre cupiebant, nè in eorum vilibus ædificijs vitalem efflaret spiritum. Etsi enim paulò antè in eorum oculis non solum despectus, sed etiam nece affectus erat, at tunc, vt par fuit, magna illius apud eos excreuerat veneratio. Sed & mulieres ex vicinis locis cum ductentis viris pietate commotæ, plaustrum stipantes vndiquè, ob venerationem martyris Christi, eum comitate sunt. Cum autem in campum venissent, distantem ab eo loco, ad quem proficiscebantur, tribus milliariis, venerandus Episcopus voce, vt potuit, eiulare cœpit, innuens horam remunerationis suæ in cælestibus iam adesse, nec illum locum excedere debere. Itaque vnus ex ijs, qui erant cum eo, ex diuina inspiratione cæteris tanquam subiectis imperauit, vt eum à plaustro deponerent. Illi confestim depositum in amoeno gramine, campestri planitie collocarunt. Tum sancta illa anima è corpore egressa est, & cunctis, qui aderant, quasi lux immèsa ex ore eius procedere visa est & cælos penetrare, instar fulminis adspicientium facies perstringens. Vndè non immeritò adeò timore percussi fuere omnes, vt vix sancti viri corpus in plaustrum sustollere auderent.

Cap. 16.

Insigne mi-
raculù loci
vbi decessit.

Ecclesia S.
Heimetã-
mi cõditur,
vbi innu-

Huius verò loci, in quo spiritum reddidit, vt mihi videtur, non est silentio premedum miraculum. Fuerat enim multo tempore incultus, & quasi obliuioni traditum erat, quòd talem ex se Domino obtulisset animam. Sed cunctis illi vndiquè adiacentibus locis signo quodam antelatus est.

Cum enim in Germania id vsitatum sit, vt humum eius immensa nix operiat tota hyeme, eaq; in cubiti altitudinem plerunquè crescat: eo tamè in loco minimè permansit, sed instar alicuius viatoris citò pratereuntis abolita fuit, totoq; anno verni temporis decorem & amoenitatem locus ille representat. Atque ità factum est, vt idem locus immunis esset ab imbribus & procellis, nec elementorum ditioni vellent esse subiectus, qui Angelicorum spirituum præsentia in tanti martyris anima à corpore migratione consecratus esset. Erat autem illic quadriuium: vndè id euénit, vt miraculum illud longè lateq; diuulgaretur: & cum nonnulli ex illis, qui circuncirca habitabant, acuratius de eo inquirerent, mox per illud quadriuium ijs, qui tunc aderant, in memoriam redijt, quòd illic sancti martyris Christi Heimeramni anima, huius exilij nexibus expedita, in cælos subuolasset. Quamobrem ecclesiam ibi constru-

xere

in eius martyris honorem, in qua innumera eius meritis miracula eduntur.

Sed dum in huius rei mentionem incidimus, mira mirandis succedunt. Venit enim in mentem, iam longè superius dixisse nos de duobus carnificibus, Dominum illos esse deprecatos, ut pro sua benignitate ipsis non imputaret, quòd non sua voluntate, sed iussu domini sui, tanto Episcopo cruciatus inferrent: neque ea causa in die iudicij eius sanguinem ab ipsis requireret: ipsumque virum Dei, cum illorum animos vidisset, Dominum pro illis rogasse, ut secundum fidem illorum redderet eis. Isti ergo duo in pacis tranquillitate suae vocationis expectarunt diem. At reliqui tres, qui crudeliter in sanctum virum suas manus iniecerunt, diabolica æmulatione incenssi, & impropria atque contumeliosa verba in faciem ei dicere non erubuerunt, tanquam miseris ad damnationem non sufficeret nequissima caedes, nisi in suae nequitiae augmentum, cordis malitiam ore quoque testarentur, Christo dicente, Ex abundantia cordis os loquitur: ij tres, inquam, intra septem dies immundis arrepti spiritibus, ad id usque longa vexatione perducti sunt, ut intempestæ noctis silentio è domibus suis aufugientes, ad deserta loca cõfugerent, & per cacumina montium & concava vallium, per loca inhabitata & hominibus incognita discurrerent, ita ut miserorum cadavera nulli postea reperta sint. De quibus quid aliud sentiendum est, nisi iusto Dei iudicio, qui impijs & fero cibus animis, tam dictis, quam factis, in tantum sacerdotem sui cordis nequitiam exercere veriti non fuere, eorum animos, in damnationem illorum, feris comparari debuisse: ut merte destituti, suis ipsi corporibus perniciem afferrent? Quid verò de sanctis viris dicendum est, nisi id, quod Apostolus ait: An nescitis, quia templum Dei estis, & spiritus sanctus habitat in vobis? vbi subiungit, quòd huius templi violatores disperdet Deus.

Quod quidem etiam in Lantberto eorum domino probatum est, quãdò in exilio vitam finiuit, atque in eius posteros adeò tanti viri sanguis vindicatus est, ut nullus ex eis relinqueretur: & ædes amplissima, in quibus de suo facinore gloriabatur, ita iam euersa sint, ut illic vrticæ & platanis longè diffusis ramis propagentur: & qui virulentum peccatoris sui furorẽ in templum Dei euomere non est veritus, suas ædes venenatis serpentibus relinquere coactus sit etiam inuirus: ita ut in sibilum & exemplum sint intuentibus: atque, etiamsi verbis prætereuntibus non dicant, tamen re ipsa prædicent, & quãdam sui contemplatione ab illis suspiria exprimant, ut possint etiam ipsi cauere, nè in sanctos Dei sacerdotẽs aliquid temerè admittant: nè & illorum hæreditas euacuata posteritate, sicut ea loca conspecta testificantur, in Alpium obscuram redigatur habitationem, & coaceruata humus in testimoniũ viuentibus permaneat. Cauenda nanque est hominibus ira iustorum, nè & illius in se iram concitent, qui illorum corporum habitator est, & de quibus per se ipsum Veritas dicit: Qui vos spernit, me spernit. Etsi enim gladium visibilem non ostendunt sancti, non tamen inulti permanent: cum vnusquisque iustus gladio inuisibili præcinctus sit acutissimi sermonis Dei, qui vltionẽ infert ijs, qui sibi non proponunt ipsum veritatis spiritũ in Deum: sed eius templum idibus destruunt: & vbi manus noxias non immittunt, obrectationis virus clam seminare non reformidant: atque, ita spiritum sanctum, templi sui habitatorem, ad iracundiam prouocant, non attendentes quod scriptum est: Qui illum non habet placatum, nunquã euadit iratum. Quid ergo mirum etiam istos perijsse, qui tam sanctum interemere virum, quãdò etiam in illo loco commorantes, vbi venerabilis Dei Episcopus triumphans victor extitit, qui in eius necem consenserunt, adeò ex eodem loco dissipati sunt, ut nemo eorum illic remanserit: destructaque sunt ædificia, & campus certaminis multis annis desertus permansit. Vbi tamen res mira & ad multorum ædificationem præclara contigit. Coepit enim humus ex crescere, vbi beatus Episcopus membrorum sectionem passus fuerat, ut in cubiti altitudinem sese coaceruaret, & neque niues, neque hyemis asperitatem admitteret, satis hoc ipso declarans, quanti apud Dominum meriti sit martyr inuictus, dum elementa suam in eum locum vim exercere non possunt, sed vsque ad tempus suam retineret amœnitatem. Quod cum nonnullis innotuisset, & iam longè lateque commorantes ad videndum locum amœnissimum sese cõferrent, atque, illic sancta Christianitatis religio in honorem beati martyris preces Deo funderet, res tandem cunctis innotuit, quicquid illic fidenter peteretur, id etiam impetrari. Atque ea causa inuito consilio, Christiani in eodem loco ecclesiam in honorem ipsius martyris Christi extruxerunt, vbi perenniter innumera coruscant miracula.

mera sunt
miracula.
Cap. 17.

Nota de car
nificibus, à
quib⁹ inter
emptus est.

Math. 11.

1. Cor. 3.

Cap. 18.

Lantbertus
princeps in
exilio dece
dit, & eius
posteritas
omnis perit.

Luc. 10.

Sancti inu
ria affecti,
nō manent
inulti.

Vltio in eos
qui consen
sere in necẽ
sancti Epi
scopi.

Nora rem
miram.

Alia S. Hei
merammi
ecclesia, &
miracula
innumera.

- Cap. 19.** Est autem in eodem loco fons perspicuus, distans ab hac ecclesia ad lapidis iactum, cuius aqua iuxta ecclesiam labitur. Humus autem hinc inde exaltatis deprimitur ripis, ut se aqua longius effundere non possit: sed infra, deprimente ripa, laxato sinu lacum efficit pulcherrimum. Ad cuius plagam septentrionalem elegantibus muris in martyris laudem constructa ecclesia est, ubi innumeri caeci recipiunt visum, & claudi gressum: multorum quoque lingua, suis nexibus expedita, loquendi recipiunt facultatem. Sed si de his locis & illorum miraculis ordine dicere velimus, & quanta iam illic per Dei dispensationem in beati martyris Christi Heimerammi gloriam edi proprijs conspexerim oculis, siue etiam fidelium narratione didicerim, dies me citius deficiet, quam sermo. Ne quod autem lectori fastidium afferam, quid de sancti martyris corpore gestum sit, prius breuiter exponam.
- Cap. 20.** Cum enim, ut iam diximus, sancti viri anima, quavis huius orbis luce splendidior, cunctis qui aderant cernentibus, corporis absoluta vinculis, caelum petisset, aeternis fruitura gaudijs pro meritis suis: ij, qui aderant, cum magno timore & reuerentia sanctum viri corpus feretro imponentes, iter coeptum persecuti sunt, & tandem ad ecclesiam beati Petri Apostoli in pagum publicum *Ascham* peruenerunt, atque intra eius ecclesiae septa, adiunctis sibi vicinis loci illius habitatoribus, honorifice eum tumularunt, atque inde recesserunt. Sed ille minimè volebat illic resurrectionis expectare diem. Ut enim superius diximus, ciuitatis Ratisponensis ei placuit amoenus situs: nec dubium est id ei quoque placuisse, ut corpus eius eò deportaretur, post ruinam suam illic remunerationis suae diem expectaturum. Et ecce rem miram. nam aër etiam illius obtemperauit voluntati. Commotus enim est à plaga Occidentali Fauonius, isque impetu suo nubes cogens, cali faciem obscurauit, pluuiaque copiosa in terram effusa est, & fulgura discurrentia extitè, ita ut per dies quadraginta sine cessatione plueret, atque ea pluuiæ assiduitate torrentes in amnes excrescerent, ijque terræ superficiem planè operirent: & nisi tanti viri & martyris corpus in urbem Ratisponensem esset allatum, aquarum inundationes regioni illi excidium minarentur. Est autem quibusdam fidelibus tum diuinitus per nocturnas visiones reuelatum, ut corpus sancti pro ipsorum adiutorio in urbem eam importarent. Princeps igitur & sacerdotes, communicato inter se consilio, per quosdam fideles viros martyris corpus ab eo loco, ubi humatum erat, auferri iusserunt, illudque ad fluuium *Isaram* deducentes, nauimpositum, cereis accensis vsque ad Danubium profecuti sunt. Qui fluuius cum còtra Orientem tendat, tantam illis præbuit per tot spatia contra eius tractum nauigandi celeritatem, ac si passis velis & flantibus ventis id iter conficerent.
- Cap. 21.** Accidit autem illic res mira, & fidelium còtemplationi cum primis honorifice tradenda. Nam inter tot ventorum flatus, & procellarum fluctus, aquarumque promiscuam inundationem, & imbrium infusionem, fluminisque tumescentes undas, lampades minimè sunt extinctæ: sed tanta securitate quietissimas luminis sui flamas sursum extulè, ac si intra clausum cubiculum sine vlla aëris commotione còsisterent. Itaque, qui circa illud flumen morabantur, cum tantum in lampadibus nò extinctis sui martyris meritum cernerent, percutientes pectora sua, & in facies suas ruentes, Deum caeli adorauerunt. Cum autem venissent viri cum corpore martyris ad ciuitatem, quò tendebant, & ibi, ut erant docti, salubrem eligerent stationem, obuiam illis factus est princeps terræ cum satrapis & sacerdotibus, vexilla & thuribula portantibus. Aderat verò etiam innumerabile vulgus virorum ac mulierum, Deo hymnos còcinentium voce sublimi, ita ut ab ijs vocibus tam præ gaudio, quam timore, tellus tremere videretur. Porro sacerdotes sacrum corpus in eodem sancti Georgij intulè, atque illic summo cum honore, ut dignum erat, sepulturæ mandarunt. Eodem autè momento tanta redijt cali serenitas, ut nullæ vsquam nubes apparerent.
- Cap. 22.** Multo post tempore visum fuit sacerdotibus, ut corpus sancti martyris ab eo loco mutaretur. Itaque acciti sunt camentarij, qui sua arte ex marmore & gypso ei monumentum construerent. Quo opere absoluto, exclusa è templo plebe, fores obserarunt sacerdotes. Eirei tum præerat intra ecclesiam venerabilis Dei cultor * Gaubaldus, ciuitatis Radasbonæ (sic enim etiā antiquissimus manuscriptorum codex habet) Episcopus, cū presbyteris & diaconis, quorum multi adhuc supersunt. Cum autè humum remouissent à monumento (erat enim immensè magnitudinis lapis superpositus, què cū timore clanculum amouere cupiebant, omni ex parte sepulcrum ambientes) & saxum quoque abstul-

Italia eius ecclesia, & miracula,

Sepultura eius.

Dies 40. còtinenter pluit.

Translatio eius ad ciuitatem Ratisponensem.

Lampades nulla vi extinguuntur, quibus sacrum corpus prosequuntur.

Nota anti- quam erga Sanctos deuotionem.

* Gaubaldus

abstulissent ad mensuram palmi & semis, omnes magnus inuasit timor, ita ut ex eorum manibus lampades laberentur, atque eo terrore consternati, dissolutis viribus, supini corruerent. Vnus tamen ex eis, qui aderant, à dextris saxo pectore incumbens, permansit. Ecce autem rem miram, & in Dei laudem eximie venerandam. Saxum tam im-

Insigne miraculum.

mensi ponderis, aere suffultum, tandiu ab vno sustentatum est, donec illi sic exterriti & prostrati vires reciperent, & manus adiutrices porrigerent. Quod quidem saxum si martyris merita non sustinissent, nihil erat expectandum aliud, nisi ut ossa eius in sepulchro iacentia comminuerentur. Neque dubitandum est, non alia causa tanto timore correptos illos fuisse, qui tum huic rei intererant, nisi ut his indicijs praesens beati viri corpus declaratum, cunctis testatum efficeret, quo honore eius anima in caelis frueretur. Tum verò tanta celeritate & securitate saxum remouerunt, ac si nullum ei pondus inesset. Deinde sublatum corpus, Domino hymnos depromentes, in locum, quem extruxerant, deposuerunt: iussuque principum acciti permulti artifices, ex auro & argento sancti martyris monumentum confecerunt, gemmis & margaritis interlucentibus, & sculpturae adhibita varietate, vni hodieque cernere licet.

Nostra aetate cuiusdam rustici coniunx ex morbo quodam lumen oculorum amisit. Eam ergò vir eius ob caecitatem despiciens, contra summi Dei mandatum, aliam sibi matrimonio sociavit. Quod ubi nos comperimus, cum essent ambo nostrae parroeciae & dioecesis, obiurgavi eos ob admissum adulterium, & poenitentiam suscipiendam indicavi: at tamen foeminam ex aedibus viri eijcere non potui: quandoquidem ambae simul apud illum morabantur, nec palam cum adultera facinus perpetrabat, licet clanculum ab ea pedem, instigante diabolo, non retraheret. Cum autem adultera quodam die ad beati martyris Heimerammi solennitatem vellet accedere, alijs eò pergentibus comitem se adiunxit. Postquam autem peruénit ad locum, qui Iuuarus dicitur, à beati martyris ecclesia ducentis passibus distantem, mox ut forinsecus templum intuita est, in suo scelere deprehensa, coepit tremere, membrorum compages dissolui, ipsa humi se prosternere, & si rursus esset erecta, pedem ad carpèdum iter minimè posse proferre. Si autem vellet redire domum, confestim membrorum iuncturae instaurabantur. In his ergò angustijs ea sic defudante, contigit quendam superuenire sacerdotem: qui cum in eius vitam & mores accuratè inquireret, illa coram adstantibus fatebatur, adulterij causa se isthuc petiti. Admonuit ergò eam ille vir Dei, ut ad nos reuerteretur. Ad nos igitur reuersa, cum lachrymis sese abiecit ad pedes nostros, & suam miseriam coram omnibus alta voce confessà est, moxque adiecit in hoc se veniam à Domino impetraturam, quòd cum illo viro deinceps sub vno tecto minimè permanere statueret, cui adulterina commixtione fuisset sociata. Cum autem nostrae admonitionis & increpationis verba accepisset, & ob perpetrata pro nostro iudicio poenitentiam egisset, tanta securitate ad beati martyris ecclesiam accessit, ac si nullum vnquam membrorum dolorem sensisset. Puto equidem supernam pietatem id voluisse exempli statuere, ut palam liceret intelligi, quantum à regno Dei adulteri separentur, quando in electorum eius ecclesias ingredi non sinuntur. Sed dum huius foeminae facinus commemoro, in mentem reducitur mihi ille sermo veritatis, à propheta Esaia prolatus: *Quaerite Dominum, dum inueniri potest: inuocate eum, dum propè est. ubi rectè subiungitur: Derelinquat impius viam suam. Quomodo enim possit quis inuenire Dominum, nisi ab iniquitatis via discedat? Hic enim non videbit, sed tamen propè est: ille autem videbit, & propè non est. sicut & haec mulier, cum in sua immunditia martyris ecclesiam cerneret, propè non erat, quandoquidem propius accedere non potuit. Vbi autem longius retro cessit confessionem factura, iam propè erat. siquidem ob admissum facinus agebat poenitentiam.*

Aliud miraculum.

S. Episcopi monumentum principis ex auro, argenteo, gemmis & margaritis conficitur.

Cap. 23.

Adultera diuinitus castigatur.

Iterum Deo reconciliatur.

Adulteri qui inuisi Deo.

Esa. 55.

Cap. 24.

Mirabilibus miranda succedunt. Audiui ego, quae dicturus sum, à quodam religioso & cordato viro. Is enim cum die quodam ad sancti Heimerammi ecclesiam pro suis peccatis deprecaturus vellet accedere, solus iter suscepit. Vbi autem in solitudinem venit, quam Feronisaidum mutato vulgari idiomate vocat, incidit in latrones: qui eum expoliatum, & vinculis manibus, atque ore catenis obstructo, nè possit verba edere, ex illis finibus exportatum, genti Francorum vendiderunt. Porro quidam ex eius emptoribus, in partibus Aquilonaribus Thuringorum, genti cuidam vendidit eum, quae est confinis * Porathnanis, qui ignorant Deum. Cernens ergò senex ille se gentilibus, idolorum cultoribus, propinquum, domino suo & praesenti & absenti pro viribus fideliter inseruiuit. Erat enim egregius artifex, & domino suo insignem molam confecit, miroque opere

eius aedes communiuit, siue munitionibus instruxit. Quibus rebus illius sibi gratiam conciliauit. Jam triennio eiusmodi operam illo nauante, nec interim à cultu Dei recedente, sed ieiunijs & orationibus incumbente, quidam ex conferuis eius vita functus est, relicta coniuge iuuenula, & secundum carnis huius putredinem pulcherrima, nullaq; ex ea prole suscepta. Iussit ergò dominus seni huic, vt eam acciperet vxorem, & omnes eius facultates sibi vèdicaret. At religiosus senex respòdit: Ego in mea gente habeo vxorem, quam exactus sum relinquere, propter innumeram peccata mea in captiuitatem abductus, & in hunc locum adductus. Ea igitur viuentem, quo pacto possum aliam ducere vxorem? Audiens hoc herus eius, asperimis in eum verbis inuectus: Nisi eam acceperis, inquit, hæc addat mihi Dominus, & hæc faciat, si non tradidero te gèti Saxonum, qui tot idola colunt. Certus enim sum, si apud me nolis vxorem accipere, te haudquaquam hinc permanfurum, sed potiùs de fuga cogitaturum. Atque ita fiet, vt ego frauder precio, quo te mihi comparauit.

Superfite
vxore sua
vir pius in
captiuitate
nò vult alte
ram ducere.
Hinc potest
colligi, hi-
storiã hanc
scriptã ante
Carolũ Ma-
gaum.
Cap. 25.

Cum ergò diu inter se colludarentur, & senex faciliè animaduertet, se domini sui imperium contemnere non posse, modò nè captiuus tradi vellet genti Deum ignorant, cuius vitam, quæ ex vicinitate ei innotuerat, ceu mortis præcipitia pertimescebat; necessitate compulsum, ait se iuxta domini sui voluntatem eam sibi velle despon-
sare. Tum herus, apprehensã mulieris dextera, manu pallio obuoluta, vt habet mos nuptiarũ, coram adstantibus conferuis, coniuge & prole, hilari vultu collocauit eam illi in matrimonium. propter enim artis eius peritiam impensè eum amabat. Deindè religiosus senex cum socia illa sua ingressus in domiciliũ eius, sumpto pro nuptiarum consuetudine cibo, ad lectum, quem ipsa instruxerat, cum illa se contulit, cœpitque,

Nota hunc
morẽ cele-
brandi nu-
ptias.

Monet suã
sponsã vir
pius ad con-
seruandã
castitatem.

prout poruit, salutaribus eam admonitionibus instituire, itã dicens: Vide charissima soror, nè ista commixtione summum illum amatorem & rerum omnium præpotentem cõditorem offendamus. Temporalis enim vitæ voluptuosa gaudia intrã paucos dies finem accipiunt, & aeterna animarum detrimenta parturiunt. Fruere igitur in iucunditate artificij mei lucris: tantum hoc mihi largire, vti nè me huius copulæ iugo, viuentem adhuc coniuge meã, præcipites in interitum animæ meæ. At illa carnalibus assueta voluptatibus, socij sui monitionibus non consentit, sed quæ ab illo prudenter dicta erant, se suo domino indicaturum minatur. Cernens ergò venerandus senex se nihil profecisse, sociæ suæ lasciuia & voluptuosa desideria blandis sermonibus delinire studet: Prouidentium nobis est, inquit, soror charissima, nè gentiliũ more Christianas nuptias inchoemus: abstinentium potiùs triduo est, & Dominus cum lachrymis deprecandus, vt iustas nobis det proles. mulier enim non propter libidinem accipienda est, sed propter sobolis procreationem.

Cap. 26.

Hæc omnia ille surde cantabat, adedò vt illo contempto, faciem ad parietem verte-
ret mulier, & sub lecti operimẽto tristis se ab illo auerteret, somnoq; oppressa obdormiret. Ille autem cum lachrymis ex intimo corde indefinẽter Domino fundebat preces, vt ipsius angustia subueniret, & nè sineret obliuisci sui tãtum virum & martyrem Heimerammum, cuius causa, cum ad eius ecclesiam vellet proficisci, in tantas angustias incidisset: sed ipse misericors Deus, misero misericordiam impenderet. Hanc eius orationem tanta celeritate misericordia Domini subsecuta est, vt statim obdormienti illi quidam vir pulcherrimus & procerã staturã, ad lectum adfaret, & virga, quam manibus tenebat, latus dormientis tangens, diceret: Surge, & abi ad beati martyris Heimerammi ecclesiam, quò ire constitueras. Respondit senex: Et quĩnam sine alimento tantum iter conficiam? Ait illi vir: Surge, nè hæsites: sed tolle panem, qui est in superiori coenaculo. is tibi ad cibum satis erit, donèc iter peragas. Tum ille tanta visione expergefactus, vbi ad se redijt, dubitare cœpit, num vigilanti vel dormienti facta esset ea admonitio. At tamen, vt erat iussus, surrexit, & in superiori coenaculo elegantissimum inuenit panem, quem nunquam illic poni conspexerat, nec tam elegantem panem ea nocte cum illa muliere in nuptiarum conuiuio comederat. Eum itaq; in sinu condens, relictis omnibus, quæ illic habere videbatur, & nè de proprio suo lucro quippiam auferendo, domino suo damnum irrogaret, nulla re secum ablata, dempta veste & penna, quam manu ferebat, celeriter abijt ad solitudinem, sine intermissione cum lachrymis orans Dominum, vt per merita beati martyris sui, ipsi in se speranti prosperum iter largiretur.

Viso pij
senis.

Clãm aufer-
git omnib;
relictis.

Cap. 27.
Nota mira-
culum.

Itã ergò in ea professione quindecim cõtinuis exactis diebus, tanta prosperitate & securitate summus opifex eũ deduxit, & vnus panis alimonia quotidiano labore eius delassa-

delassata membra refecit, vt sequentis diei hora tertia in monte steterit in vineis, que sunt inter cōfluentes Danubij & * Imbris. Atq; indè contemplabatur sancti martyris Heimerammi ecclesiam & urbem desideratā, mœnibus & turribus munitam. Quas vt agnouit, magnas Deo gratias agens, è monte descendebat ad portū fluminis. Erat tum dies Dominicus, ob cuius solennitatem Missarumq; celebrationem, qui illic degabant, cum multa deuotione contendebant ad sancti martyris ædem: quibus religiosus senex clām se comitem adiunxit: cumq; ad portum peruenisset, conscensa nauis, traiecit flumen, atque indè, vt erat per visum iussus, ad martyris ecclesiam progressus est: vbi se humi prosternens, cum lachrymis ingentes Deo laudes dixit, qui sperantem in se ex tot angustijs ob sui martyris merita eruisset. Expleta autem Missarum solennitate, religiosus senex ab ecclesia egressus, panem quem secum absporrauerat, cuius esu tam longaitineris spatia emēsus erat, è sinu protulit, & cum abundè illi per viam suffecisset, tertiam tantum eius partem se vidit absumpsisse. Itaq; quod supererat, coram omnibus in pauperes distribuit, meritaque sancti martyris per Dei prouidentiam quid ipsi contulissent, palām indicauit.

for. Amberti.

Certe præclarum hoc est miraculum.

Sed dum his referendis in martyris gloriam intentus sum, repente animo succurrit aliud, quod iam commemoro. Puella quedā diœcesis sancti martyris, primo diluculo egressa ad pascenda pecora patris sui, à quodam mihi incomperto spiritu arrepta, nihil neque cibi, neque potūs accipere voluit. Cumque sic ad multos perdurasset dies, complures ex propinquis eius ad eam venēre, & tum precibus, tum obiurgationibus ad id eam adducere voluēre, vt cibum sumeret. Sed illa modis omnibus id recusabat, asserens se nullo cibi desiderio affici. Illi ergò vi parū aliquid cibi ei in os ingesserūt, putā lac aqua permixtum. Quod cum illa inuita accepisset, statim erecto capite, illud sanguine permixtum euomit. Cernentes igitur parentes eius, se nihil proficere, missam eam fecerunt, interim id inter se consilij capientes, vt eam Episcopo offerrent, sub cuius pastoralis cura debebat. Itā ergò decessori nostro beatæ memoriæ Ioseppo Episcopo, cui Deo auctore ego in honore successi, præsentata est. Is verò eam reprehendens, illis præsentibus iussit, vt parū alimenti acciperet. At illa dicebat se edendi necessitate quasi quisquillas sensisse in membris suis, nec tamen vllam famem pertulisse. Et est sanè admiratione dignum, quòd totum annum absque vlllo alimento exigit, nihil interim de manu opere omittens, in sola facie pallorem præ se ferens, quem inedia illi conciliabat. Porrò cuidam tunc secreta adpiratione Deus reuelauit, vt eam ad beati Heimerammi ecclesiam adducendam curarent. Sed cum id alij recusarent propter laboris & itineris difficultatem, assensu tamen sunt, vt eam ad venerandum illum locum perducerent, in quo beatus pontifex gloriosum consummauit martyrium. Vbi illa in templum ingressa, prostrato corpore orauit, & ilicò sensit in stomacho edendi appetentiam: moxque vt potuit, præ auiditate surgens, panem sibi adferri petijt, eumque oblatum cum gratiarum actione accepit, & tanta promptitudine comedit coram adstantibus, acsi nullam vnquam edendi difficultatē pertulisset. Ex qua re quid aliud colligendum est, nisi Dominum martyris sui merita palām omnibus declarare voluisse? quemadmodum etiam in Euangelio eum dixisse legimus de cæco nato, nec parentum, nec illius culpa factum, vt cæcus nasceretur: sed vt opera Dei in illo manifestarentur ad gloriam Dei. Quod idem de hac puella sentendum existimo. Atq; etiam, vt hic liquidò posset intelligi, sanctum martyrem in miraculis, quibus præualet de supernæ pietatis prouidentia, se poscentibus intercedendo dimittere peccata, & per visibilia exempla in ecclesijs ipsius quæ coruscant miracula, remitti, ipso intercedente, peccata. Sed si ea, quæ per memetipsum didici, huius viri miracula, aut quæ fidelium narratione cognoui, quibus adhuc quotidie apud corpus eius tot insignes declarantur virtutes, explicare velim, stylus scribenti non sufficiet. Quæ autem deprompsimus pro reuerentia sancti martyris, ea veneramur, ipsique præpotenti Deo deuoti supplicamus, vt misero subueniat Cyrino.

Cap. 28.

Puella toto anno nihil comedit.

Hic habes, huius historie auctore Cyrinū fuisse Karisponensem Episcopum.

Meritis S. Heimerammi eadē puella liberatur.

Iohan. 9.

Hic auctor prodit nomen suum.